

GDPR

Po 4 letih obsežnih pogajanj sta Evropski parlament in Svet EU dosegla dogovor o **novih pravilih EU o varstvu osebnih podatkov - Uredbi (EU) 2016/679** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES - **Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR)**.

Uredba je začela veljati 24. 5. 2016, uporabljati pa se začne neposredno in hkrati v vseh državah članicah **25. 5. 2018**.

Posebno varstvo otrok – opredeljeni kot posebej ranljiva skupina, saj se ne zavedajo posledic razkrivanja lastnih osebnih podatkov. Zato uredba določa pogoj, da bodo lahko otroci storitve interneta in informacijske družbe in servise, za katere je treba dati svoje osebne podatke, uporabljali zgolj pod pogojem, da so za to dali privolitev starši. Starostna omejitev bo 16 oziroma ne nižje od 13 let.

Kaj prinaša nova Splošna uredba (EU) o varstvu podatkov?

Cilj Splošne uredbe o varstvu podatkov: omogočiti prebivalcem nadzor nad njihovimi osebnimi podatki in poenotiti ter dvigniti raven varstva osebnih podatkov v EU.

- **Z razvojem digitalne dobe**, ki vključuje pojav široke uporabe interneta, družabnih omrežij, pametnih telefonov in aplikacij ter digitalizacijo praktično vseh področij našega življenja, se je izjemno povečal obseg zbiranja in pospešil pretok informacij o posameznikih.
- Posameznikom je lažje slediti, jih profilirati in te informacije uporabiti v različne namene, zato je treba **okrepiti pravice posameznikov**.
- Nastale spremembe so pripeljale do **sprejema novega predpisa**, ki v zvezi z varstvom osebnih podatkov **zagotavlja poenoteno in usklajeno ukrepanje v vseh državah članicah**. To bo imelo za posledico enostavnejšo in enako varstvo pravic vseh ljudi v EU, tudi v primeru, ko naše podatke sistematično zbirajo tuja podjetja, ki nudijo blago ali storitve posameznikom v EU oziroma spremljajo njihovo vedenje, kolikor to poteka v EU.

Boljše varstvo vaših osebnih podatkov - nove in okrepljene pravice

- **Večji nadzor in učinkovito izvajanje nadzora** nad osebnimi podatki.
- **Lažji dostop do lastnih osebnih podatkov** – posamezniki naj bi bili na jasn in razumljiv način obveščeni o tem, kako in za kakšen namen se obdelujejo naši osebni podatki.
- **Pravica do pozabe** - če posameznik ne želi več, da se njegovi osebni podatki obdelujejo in ob pogoju, da ni zakonitih razlogov za njihovo nadaljnjo hrambo, bo lahko od poslovnih subjektov in drugih zahteval, da se njegovi podatki zbrisajo.
- Pravica vedeti, **kako dolgo se hranijo osebni podatki**.
- Pravica zahtevati **popravek, izbris ali vložiti pritožbo**.
- Pravica do **prenosljivosti osebnih podatkov**, ki bo olajšala prenos osebnih podatkov, če bo uporabnik storitve želel zamenjati ponudnika storitve.
- **Pravica do pravnega sredstva in sankcije** - posamezniki imajo pravico vložiti pritožbo pri nadzornem organu, pa tudi pravico do pravnih sredstev zoper odločitev nadzornega organa ali v primeru neukrepanja nadzornega organa, pravico do odškodnine in odgovornosti.
- Posameznik ne sme biti podvržen ukrepom, ki izhajajo zgolj iz **profiliranja**, analize ali predvidevanj z uporabo **avtomatiziranih sredstev obdelave** (npr. ocena osebnih lastnosti, zdravja, navad ipd.).

Ključne novosti za upravljavce in obdelovalce

Zbiranje osebnih podatkov na podlagi **privolitve - soglasja mora biti jasna in razumljiva izjava, dana z nedvoumnim pritrdilnim dejanjem** (*opt-in*) in **dokazljiva**. Posameznik mora torej izrecno podati privolitev v zbiranje in obdelavo svojih osebnih podatkov. Treba je podrobno **preveriti veljavnost obstoječih privolitev**.

Način za **preklic privolitve** mora biti enako enostaven kot podaja privolitve. Posameznik ima **pravico do umika soglasja** za nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov, posebej v primeru neposrednega trženja.

Upravljavci morajo upoštevati načeli **vgrajenega in privzetega varstva osebnih podatkov**.

Pravica do prenosljivosti podatkov – dolžnost upravljavca, da posamezniku zagotovi osebne podatke v zvezi z njim, ki jih je posredoval upravljavcu, v strukturirani, splošno uporabljani in strojno berljivi obliki.

Upravljavci morajo posamezniku zagotoviti **pregledne in enostavno dostopne informacije** o obdelavi njegovih podatkov.

Obveznost uradnega obveščanja o kršitvah varstva osebnih podatkov – upravljavec mora o kršitvi brez neposrednega odlašanja (najpozneje v 72 urah) obvestiti nadzorni organ. V določenih primerih mora o tem obveščati tudi posameznike.

Imenovanje pooblaščenega osebe za varstvo podatkov – javni sektor ter podjetja, katerih temeljne dejavnosti zajemajo dejanja obdelave, ki pomenijo redno in sistematično obsežno spremljanje posameznikov, ali pa obsežno obdelavo posebnih vrst podatkov, bodo morali imenovati odgovorno osebo za varstvo osebnih podatkov.

Evidence obdelav (namesto dosedanjih katalogov) – upravljavci ne bodo več dolžni prijavljati zbirk osebnih podatkov v centralni register zbirk osebnih podatkov, ostaja pa za določene upravljavce (in po novem v določenem delu tudi za pogodbene obdelovalce) obveznost vodenja katalogu podobne evidence dejavnosti obdelave.

Predhodne ocene učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov – v določenih primerih bodo tovrstne predhodne analize o spoštovanju temeljnih načel varstva osebnih podatkov obvezne za upravljavce.

Nadzor vse na enem mestu - v primeru, ko obdelava osebnih podatkov poteka v več kot eni državi članici, bo načeloma en sam t.i. vodilni nadzorni organ pristojen za spremljanje vseh teh dejavnosti. Pristojni vodilni nadzorni organ bo v teh primerih organ države članice, v kateri je glavna ali edina enota upravljavca ali obdelovalca.

Kodeksi ravnanja in potrjevanje (certifikacija) – večji poudarek kodeksom ravnanja in postopkom potrjevanja kot novim **preventivnim mehanizmom** za zagotavljanje in izkazovanje ustreznega ravnanja z osebnimi podatki.

Sankcije naj bi bile **učinkovite, sorazmerne in odvračilne**. Upoštevalo se bo veliko kriterijev glede teže kršitve, lahko pa bodo zelo visoke.

Za prenos uredbe v naš pravni red je pristojno (resorno) Ministrstvo za pravosodje. Priporočamo vam, da spremljate [spletno stran Informacijskega pooblaščenca](#) in [spletno stran Ministrstva za pravosodje](#).